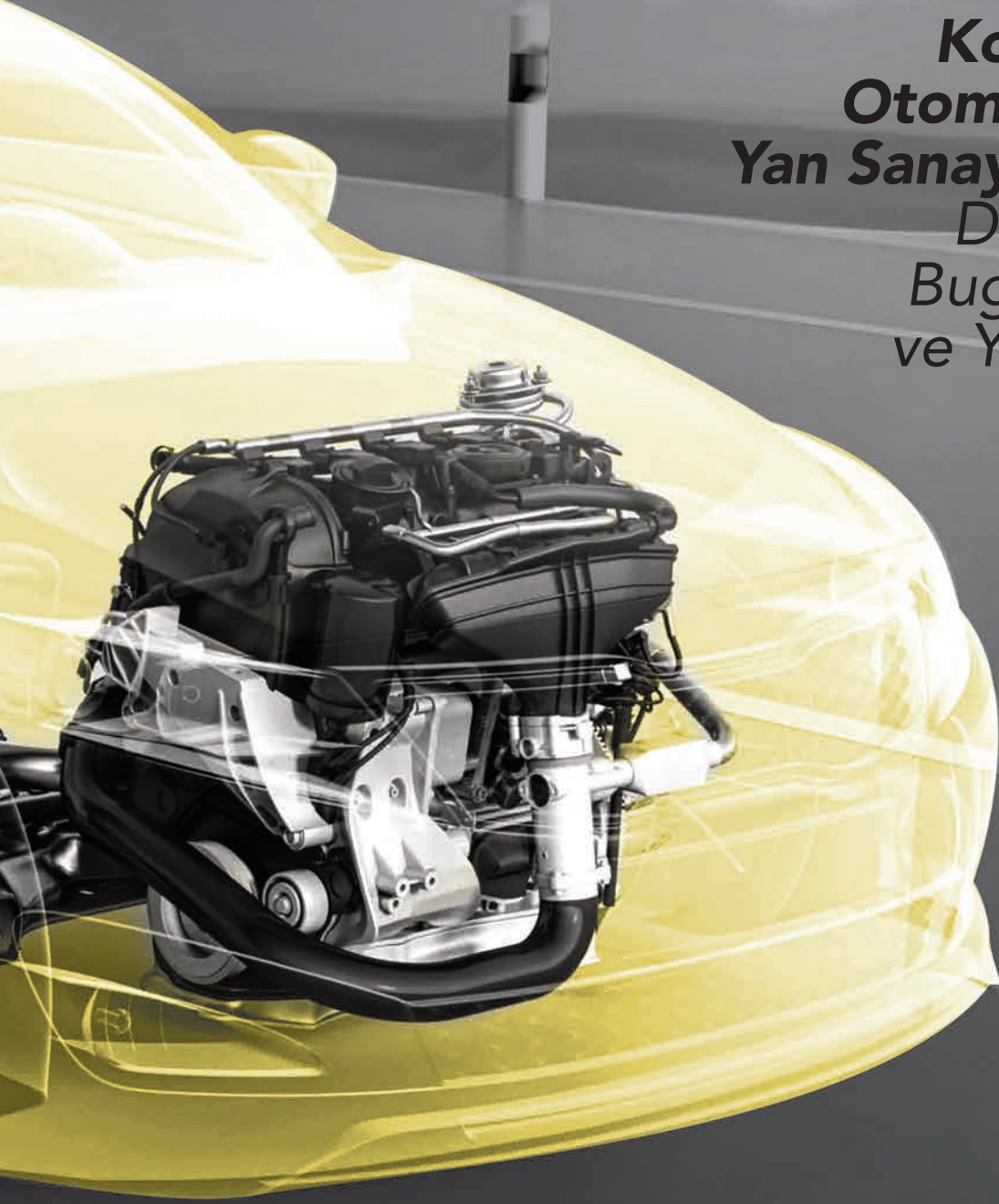

OTOMOTİV YAN SANAYİ

*Konya
Otomotiv
Yan Sanayinin
Dünü,
Bugünü
ve Yarını*

...

PROJE SAHİBİ
KONYA TİCARET ODASI

PROJE DENETLEYİCİSİ
Hüsamettin GÜNGÖR
Osman Yunus DOĞAN
Nurhan KOYUNCU

PROJE EKİBİ

PROJE KORDİNATÖRÜ
Ömer Faruk DAĞLIOĞLUGİL

SEKTÖREL BİLGİLER VE İSTATİSTİKİ VERİLER
Konya ABİGEM

DERLEYEN VE HAZIRLAYAN
Konya ABİGEM

1882
KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

**T.C.
MEVLANA KALKINMA AJANSI
2016 YILI DOĞRUDAN FAALİYET DESTEĞİ PROGRAMI
KAPSAMINDA**

KONYA TİCARET ODASI
KONYA'NIN YATIRIM VE İHRACAT RAKAMLARININ ARTIRILMASI İÇİN
SEKTÖR RAPORLARI HAZIRLANMASI PROJESİ

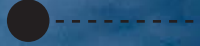
MART 2017

HAZIRLAYAN
KONYA ABİGEM

Bu katalog T.C. Mevlana Kalkınma Ajansı 2016 Yılı Doğrudan Faaliyet Desteği Programı kapsamında desteklenen

'Konya'nın Yatırım ve İhracat Rakamlarının Artırılması İçin Sektör Raporları Hazırlanması' projesi kapsamında hazırlanmıştır.
T.C. Mevlana Kalkınma Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaz.

Anadolu'da yeni üretim merkezlerinin oluşturulmaya başlanması son otuz yılda kazandığımız en büyük avantajlardan biri. Bu noktadan hareketle Anadolu'nun üretim yükünü çekecek merkez şehirlerden bir tanesi de ekonomik gelişimi ve potansiyeli ile Konya. Konya, sanayileşmede kısa bir geçmişe sahip olan, son on beş yılda gerçekleştirdiği hamleler ile bugün dünyaca tanınan bir üretim ve ticaret merkezi haline gelen, dünyaya açılan firmaları, modern ve bilimsel üretimi ve ticareti, üniversiteleri, organize sanayi bölgeleri ve uluslararası fuar merkezi ile Türkiye'nin örnek şehirlerinden biri. Tarihi birikiminden aldığı kültürel mirasını bugünlere taşıyan, dünyaya barış, kardeşlik ve insan sevgisi mesajlarının verildiği, birlik ve beraberliğin yaşam felsefesi haline geldiği, tevazunun ve nezaketin yüzyıllarca hüküm sürdüğü müstesna bir şehir olan Konya, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, odaları ve borsası ile oluşturduğu birlik ruhuyla şehrin ekonomik, sosyal ve kültürel anlamda gelişmesini sağladı. İşsizliğin yüzde 5'in altında olduğu Konya'nın en büyük başarılarından biri de son yıllarda hızla artan ihracatı. 178 ülkeye ihracat yapan, 2001 yılı Türkiye ihracatından aldığı pay %03 ve ihracat tutarı 100 milyon dolar olan Konya'nın on beş yılda ihracatı % 1.500 oranında artarak 1.5 milyar dolar seviyelerine yükseldi ve Türkiye ihracatından aldığı pay % 1'in üzerine çıktı. Son on beş yılda ihracatta Türkiye ortalaması 5 kat artarken,

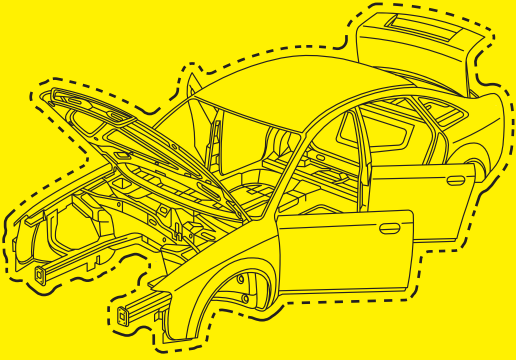

Konya ihracatını 15 kat artırarak dünya çapında bir başarı öyküsü yazdı. Bugün Konya, önümüzdeki on yıl içinde Türkiye ihracatından % 3 pay alacak potansiyele sahip. Tek bir sektör yerine birçok farklı sektörde üretim yapılmasına imkan sunan Konya sanayisi uluslararası rekabette şehrimize büyük bir avantaj sağlarken, Konya, Gıda, Makine, Mobilya, Otomotiv Yedek Parça, Plastik, Araç Üstü Ekipmanları ve Asansör, Ayakkabı-Tekstil, ve Tarım Makinaları sektörlerinde düşük maliyetli ve daha kaliteli ürünler sunarak dünya piyasasında varlığını hissettiriyor. Tarihi ve kültürel birikimi, coğrafi özellikleri ve girişimcileri ile son dönemlerde Türkiye'nin yüksek ekonomik performans gösteren şehirlerinden biri olan, bölgesinin merkezi konumunda bir şehir olarak ülkemiz hedeflerine büyük katkı sağlayarak ekonomide yükselişini sürdüren Konya, sosyo-ekonomik avantajları ile yabancı yatırımcılar ve işadamları için birçok fırsat sunuyor.

Selçuk ÖZTÜRK
Konya Ticaret Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

İÇİNDEKİLER

- 5. Önsöz
- 8. Genel Bakış
- 12. Neden Konya?
- 16. Türkiye’de Otomotiv Yan Sanayi Sektörü
- 18. Konya’da Otomotiv Yan Sanayi Sektörü
- 27. Alt Sektör Bazında Üretim Grupları
- 39. Konya Otomotiv Yan Sanayi Sektöründe Dış Ticaret
- 42. Otomotiv Yan Sanayi Sektöründe Yatırım Teşvik Uygulamaları
- 51. Sektörel Avantajlar
- 53. Yatırım İçin Konya Çünkü...
- 54. Konya’ya Ulaşım

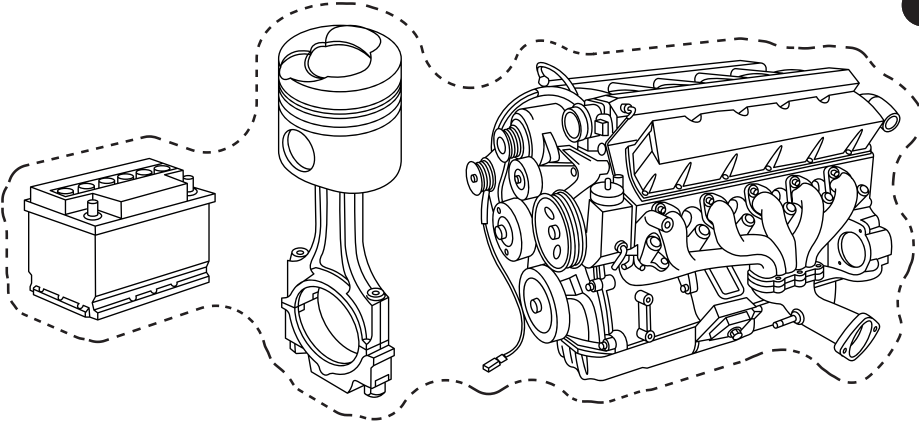

**Konya
Otomotiv
Yan Sanayinin
Dünü,
Bugünü
ve Yarını**

...

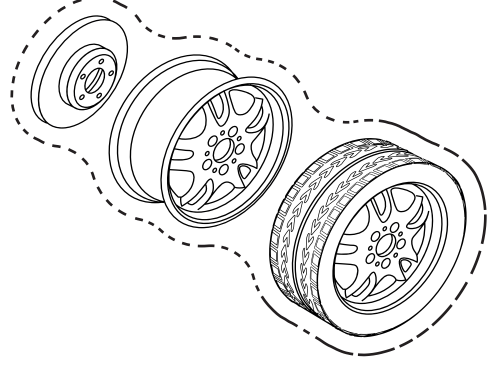
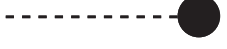

**Sektör
yaklaşık
yarım
milyon
kişiye
istihdam
sağlıyor...**

GENEL BAKIŞ

20. yüzyılda binek araçların yaygınlaşmasıyla, bireysel tüketime konu olan ve en büyük sanayi sektörlerinden biri haline gelen otomotiv sektörü, bugün tüketicilerin güvenlik, konfor, hız ve statü arayışlarına yanıt vermek üzere arge faaliyetlerine en yüksek bütçeyi ayıran sektörlerin başında geliyor.

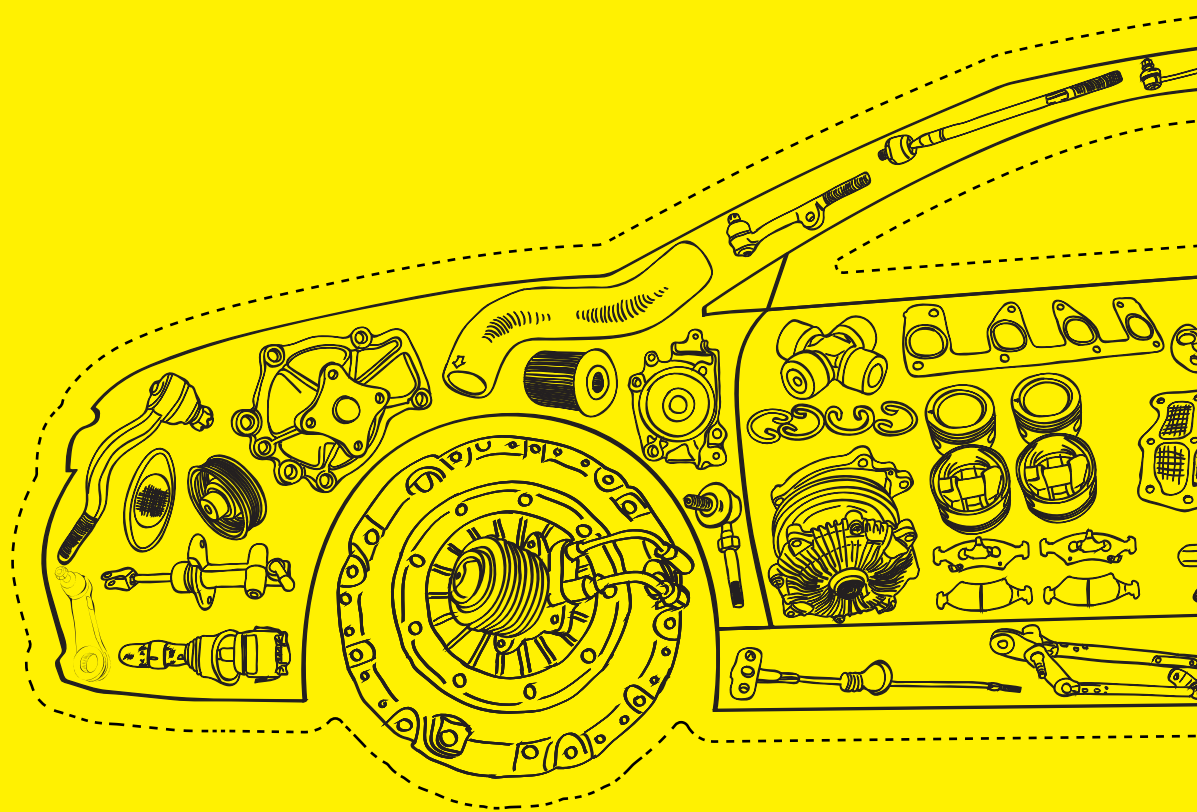
Taşıt araçları ve yedek parçalarının üretimini kapsayan otomotiv sektörü; metal, plastik, cam, tekstil gibi bir dizi sektörden parça tedarik ederek ulaştırma ve lojistik sektörleriyle de kuvvetli bir bağ kuruyor.

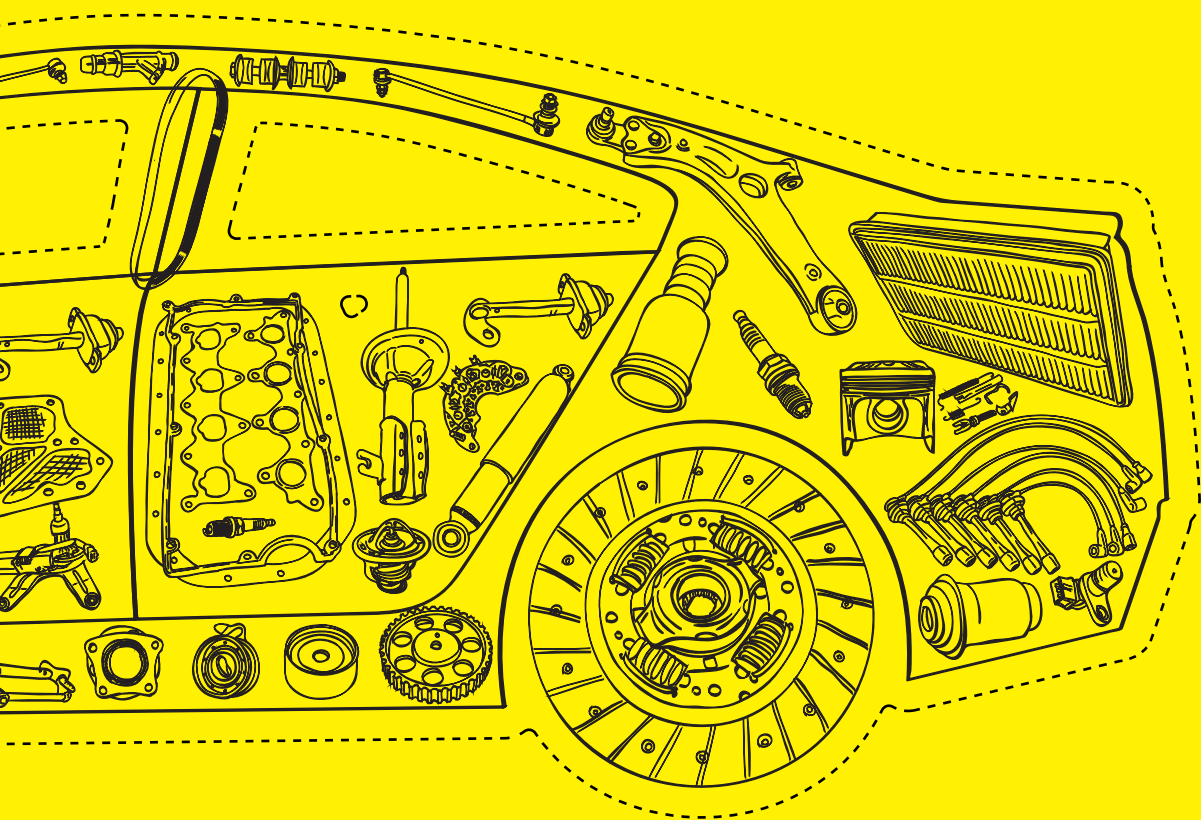

Bunun yanında, havacılık, savunma ve medikal gibi sektörlerde geliştirilen malzeme ve ürünlerin kitlesel ölçekte ticarileşmesine de olanak sağlayan otomotiv sektörü, teknoloji kullanımının yaygınlaşmasına aracılık etmesiyle de öne çıkıyor.

Otomotiv sektöründe ağırlıklı olarak nihai ürün, dayanıklı tüketim malı olan otomobil olmakla birlikte, yük ve yolcu taşımacılığına yönelik ticari araçları da içeriyor. Otomotiv yan sanayi ise bir aracın üretiminde kullanılan her tür parçayı kapsıyor.

**Otomotiv
yan sanayi
bir aracın
üretiminde
kullanılan
her tür
parçayı
kapsıyor.**

NEDEN KONYA?

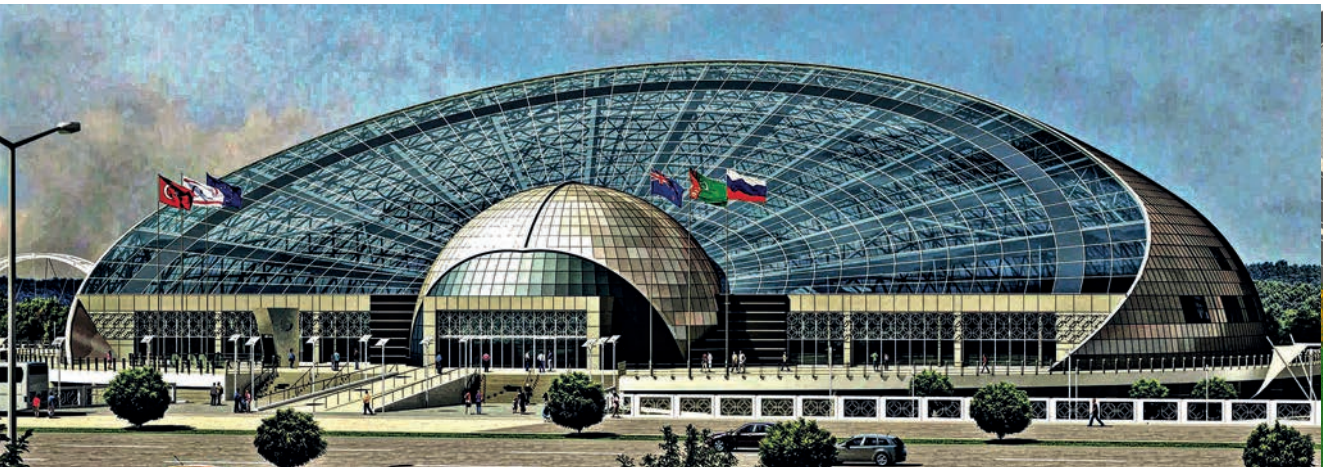
Geçmişten bugüne, hem ülkemizin hem de İç Anadolu Bölgesinin tarım, ticaret, sanayi ve turizm merkezi olan Konya, ülke ekonomisine çeşitli sektörlerde ve farklı düzeylerde ciddi katkılarda bulundu.

Uzun yıllar boyunca sermaye birikimi yetersizliği büyük ölçekli sektör yatırımlarına olanak sağlamadıysa da, 1950'lerde çok ortaklı şirketleşme olgusu sonrasında bir dizi yatırım yapıldı.

Konya'da otomotiv yan sanayi sektöründe görülen kümelenmenin işletmeler arasında dikey ve yatay iş birliklerine imkan sağlaması,

yenilikçi ve katma değerli ürünlerin geliştirilmesini, aynı zamanda Konya'nın sektörde tanınmasını sağladı.

Konya'da otomotiv yan sanayinin, savunma sanayi, havacılık sanayi, raylı sistemler sanayi, tarım makineleri sanayi gibi farklı sektörlerde ürün verme şansının bulunması ve birçok OSB ile sanayi sitesinin varlığı sektörde coğrafi toplanmayı kolaylaştırarak iktisadi avantajları beraberinde getirdi.

Konya, nüfusunun % 60,6'sının 35 yaşın altında olması (genç iş gücü), her yıl yaklaşık 8.180 mezun veren meslek liselerinin varlığı ve sahip olduğu birçok teknik eğitim fakültesi ile üniversitenin, sektörün ihtiyaç duyduğu ileri üretim proseslerini kullanabilecek nitelikli iş gücünü karşılayacak kapasitede olması sebebiyle de sektör açısından cazip bir şehir.

Ar-ge altyapısı bakımından, Konya'da Türkiye'nin üçüncü büyük tekno-kenti, TÜBİTAK destekli bir bilim merkezi ve Bölgesel İnovasyon Merkezi bulunuyor. Ayrıca, kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının amaç birliği ve uyumu sayesinde

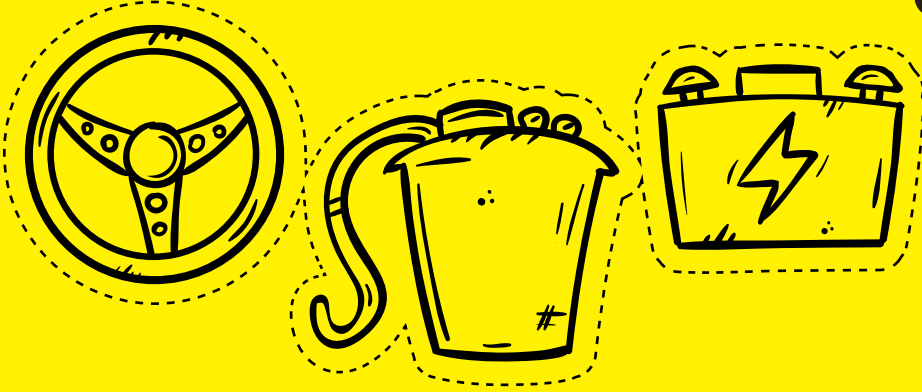
etkin bir yerel kalkınma modelinin oluşması da Konya'nın tercih edilme nedenleri arasında yer alıyor.

2015 yılında 208 milyon dolarlık ihracat ile otomotiv yan sanayi sektöründe adından söz ettiren, 7 ile duble karayolu ile bağlanan kavşak niteliğinde olan Konya, yüksek hızlı tren imkanı, uluslararası havaalanının oluşu, Batı Anadolu'yu Güneydoğu Anadolu'ya bağlayan demiryolunun bulunması, ülkemizin ilk lojistik merkez projesine sahip olması ve Konya-Mersin Limanı arasında ulaşım ve yük taşımada kolaylık sağlayacak hızlı demiryolu projesinin yakın zamanda hayata geçirilecek olması gibi artı özellikleriyle sektörde adından söz ettiriyor.

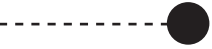

TÜRKİYE'DE OTOMOTİV YAN SANAYİ SEKTÖRÜ

**Sektör
yaklaşık
yarım
milyon
kişiye
istihdam
sağlıyor
...**

Otomotiv sektörünün, ana sanayi ve yan sanayi ile birlikte GSYH içindeki payının % 4'e yaklaştığı tahmin ediliyor. İleri ve geri bağlantıları da eklendiğinde söz konusu payın % 6-8 civarında olduğu düşünülüyor. İhracatta % 16 pay ile ilk sırada yer alan sektör, hem üretim değeri, sağladığı katma değer ve istihdamdaki yeri, hem de teknoloji düzeyiyle en önemli imalat sanayi sektörleri arasında.

Ana sanayi üretiminin % 75'i, yan sanayi üretiminin ise % 65'i ihracata yönelik yapılırken, otomotiv sektörü ihracatının % 58'i ana sanayiden (taşıt araçları üreticilerinden), kalan kısmı ise yan sanayi ihracatından oluşuyor. (2011-2014 döneminde ana sanayi ihracatı % 22, yan sanayi ihracatı ise % 44 arttı. Türkiye, dünya toplam otomotiv yan sanayi ticaretinde % 1,5 payla 20. Sırada yer aldı.)

Türkiye, otomotiv sanayiinde; 3.854 girişim sayısı, tüm imalat sanayi içinde 77,9 milyar TL üretim değeri ve % 8,1'lik payla 4. sırada, ürettiği 13,7 milyar TL'lik katma değer ile imalat sanayiinde ise 5. sırada yer alıyor. Otomotiv ana sanayiinde 13, yan sanayide ise 4 bine yakın üretici bulunuyor. Ancak yan sanayi üretiminin ve ihracatının yarısından fazlasını ilk 100 firmanın gerçekleştirdiği tahmin ediliyor.

Avrupa Birliği kökenli firmaların ağırlıkta olduğu, lisans ve ortak yatırımlarla gelen yaklaşık 200 firmanın bulunduğu ve ana üreticilerin desteği ile kurulan yan sanayi, yıllar içinde yüksek bir potansiyele ulaştı. Söz konusu firmalar Türkiye'de üretilen otomotiv yedek parçalarının yaklaşık % 85'ini karşılayabilme kapasitesine sahip, üretimin kısıtlı olduğu ana parça ise motor.

Türkiye'de birçok şehirde, otomotiv yan sanayi sektörü gelişmiş olmakla birlikte birkaç şehirde yoğunlaşma görülüyor. En fazla gelişme ve sektörel yoğunlaşmanın görüldüğü şehir ise Konya. Sektör, 180 bin kişi ile toplam imalat sanayi istihdamında yaklaşık % 5 paya sahip.

Satış ağı, dağıtım ve pazarlama ile birlikte sektörün yaklaşık 400 bin kişiye (toplam çalışabilir nüfusun yaklaşık % 1,6'sı) iş olanağı sağladığı tahmin ediliyor.

2006 yılından bu yana en çok ihracat gerçekleştiren sektör, aynı zamanda demir-çelik, hafif metaller, petrokimya, lastik ve plastik gibi sanayi dallarının genel alıcısı konumunda yer alıyor.

Otomotiv ana sanayi ve yan sanayiinin gelişiminde Avrupa Birliği ile imzalanan Gümrük Birliği Anlaşmasının da özel bir rolü var. Anlaşmanın yürürlüğe girdiği 1996 yılından itibaren ikinci el araç ithalatına getirilen kısıtlama, ana sanayi ve yan sanayide ithalat vergilerinin kademeli olarak azaltılması gibi uygulamalar, sektörde yeni yatırımları teşvik etti. AB'nin ekonomik ve hafif ticari araç segmentlerindeki üretiminin bir bölümü ise Türkiye'ye kaydırıldı.

OEM (Orijinal Ürün Üreticisi) firmaları ve Tier 1 olarak adlandırılan tedarikçilerde yoğunlaşmanın nispeten yüksek olduğu otomotiv yan sanayi sektöründe, Türkiye'nin AB pazarına bağımlılığı yüksek, aynı zamanda AB üyesi olan Polonya, Çekya, Macaristan gibi ülkelerle de zorlu bir rekabet söz konusu.

KONYA'DA OTOMOTİV YAN SANAYİ SEKTÖRÜ

18

Konya'da, otomotiv ana sanayiinde, Türk Motor Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (TÜMOSAN) bulunuyor. Konya otomotiv yan sanayi sektöründe ise 400 civarında üretici firmada, 10 binin üzerinde kişiye istihdam sağlanıyor.

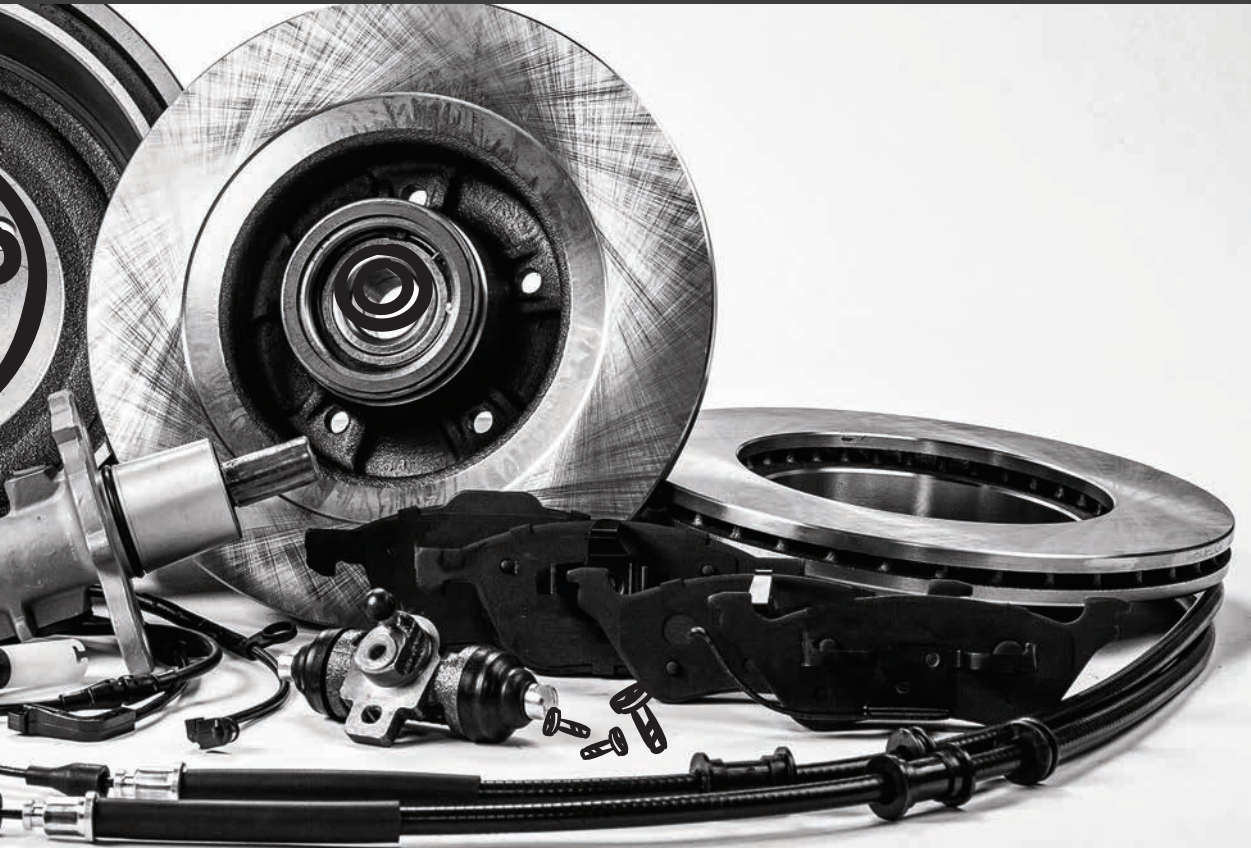
Bölgede yoğun olarak, treyler gibi ana aksamalara entegre olan taşıma (dingil), kaldırma (silindirler), diğer hidrolik ve pnömatik aksamlar yanında motor aksam ve parçaları da (supap, piston, gömlek, krank) üretiliyor. Segman üreticilerinin yarısı, Türkiye'deki piston üreticilerinin % 50'sinden fazlası, (piston üretiminin % 71'i); supap üreticilerinin % 76'sı, (supap üretiminin % 68'i); aks, dingil üreticilerinin % 45'i, (aks, dingil üretiminin % 56'sı) Konya'da bulunuyor.

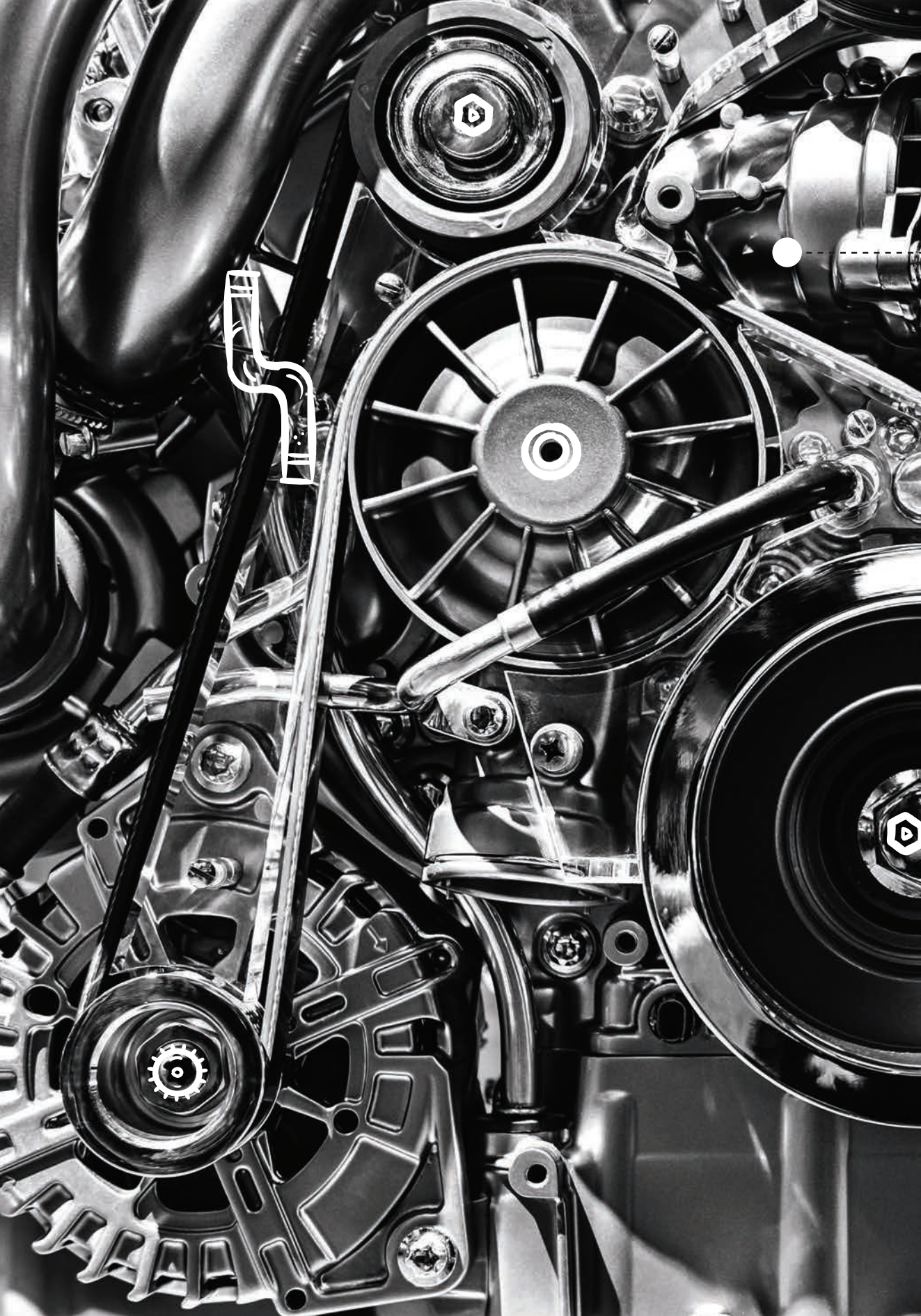
**Sektör,
Konya'nın
önemli bir
gücü...**

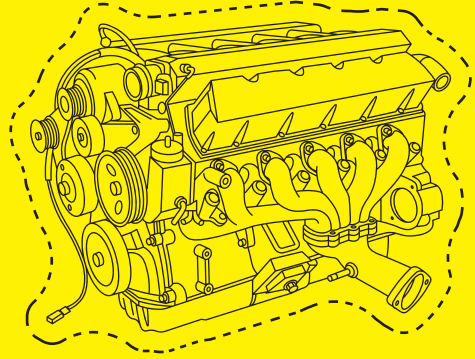

Konya otomotiv yan sanayi tarafından imal edilen ve çeşitlilik gösteren ürünlerse şu şekilde;

Motor gömlekleri	Aks
Piston	Dingil
Conta	Balata
Motor supap	Bijon
Supap gaydı ve supap bagası	Manifold
Dişli	Transmisyon milleri ve kranklar
Rot ve rotiller	Jant
Porya	Ayna mahruti
Hidrolik pompa	Fren sistemleri ve parçaları, frenler ve servo frenler
Süspansiyon parçaları	Emniyet aksamları
Hidrolik ve pnömatik sistemler	Oto cam, koltuk
Döküm ve dövme parçalar	Radyatör
Segman	Elektrik ekipmanları ve aydınlatma sistemleri
Filtreler	Otomotiv saç parçaları
Endüstriyel yağlar	Plastik kaporta parçaları
Kauçuk ve lastik parçalar	Komple motor ve parçaları
Treyler ve yarı treyler	
Aktarma organları	
Tampon aksam ve parçaları	

Ana metal sanayiinde önde gelen yedi ilden bir tanesi olan Konya'da "Otomotiv Parça ve Aksamları" kümelenmesi bulunurken, Devlet Planlama Teşkilatı tarafından 2006 yılında hazırlanan "İllerde Öne Çıkan Sanayi Sektörleri" çalışmasında, Konya'nın "başka yerde sınıflandırılmamış makine teçhizatı, motorlu kara taşıtı, römork ve yarı römork imalatı, ana metal sanayi, gıda ürünleri ve içecek imalatı" sanayi sektörlerinde öne çıktığı görülüyor.

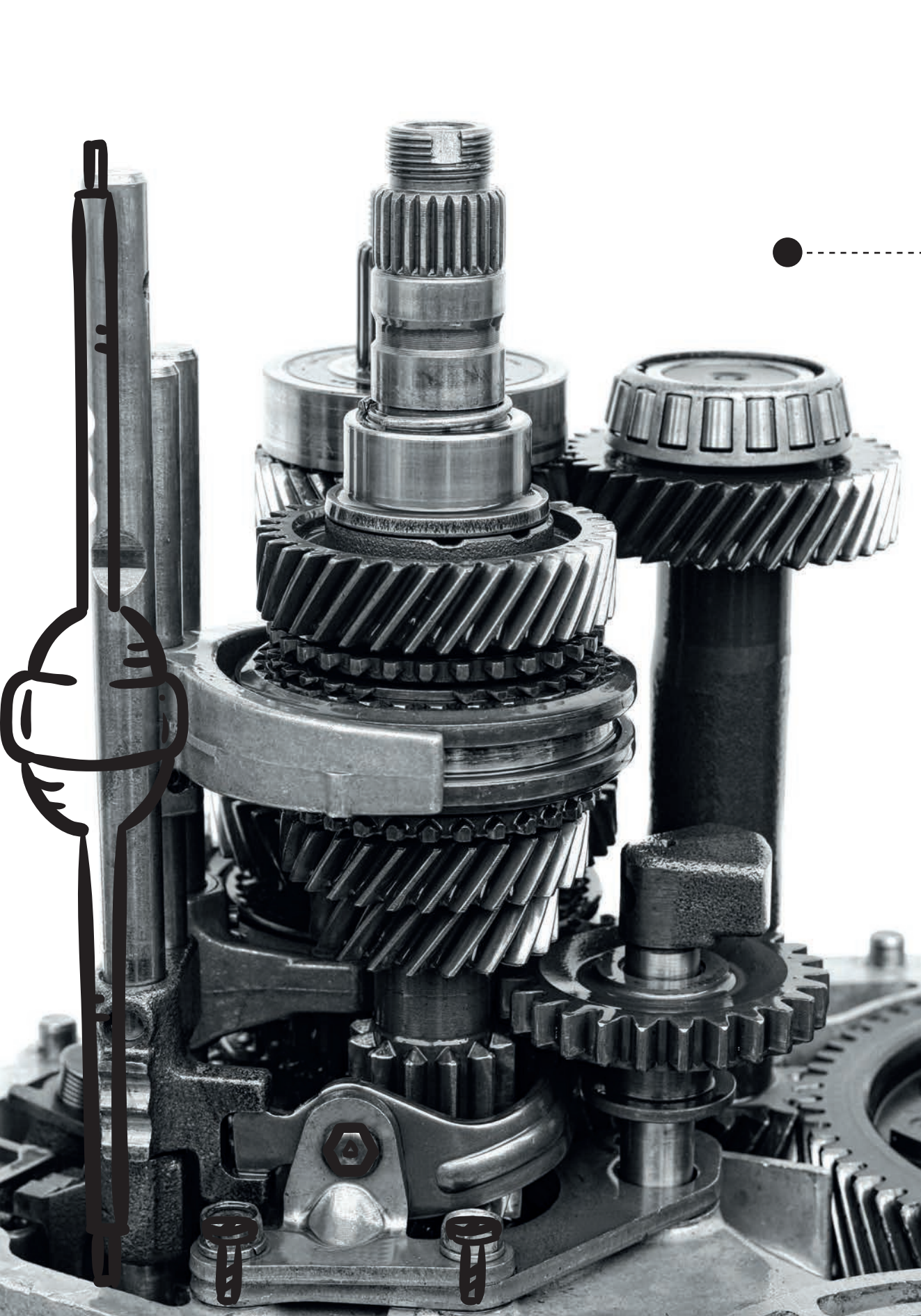
Konya, "motorlu kara taşıtı, römork ve yarı römork imalatı" sanayi sektöründe ise Türkiye'de öne

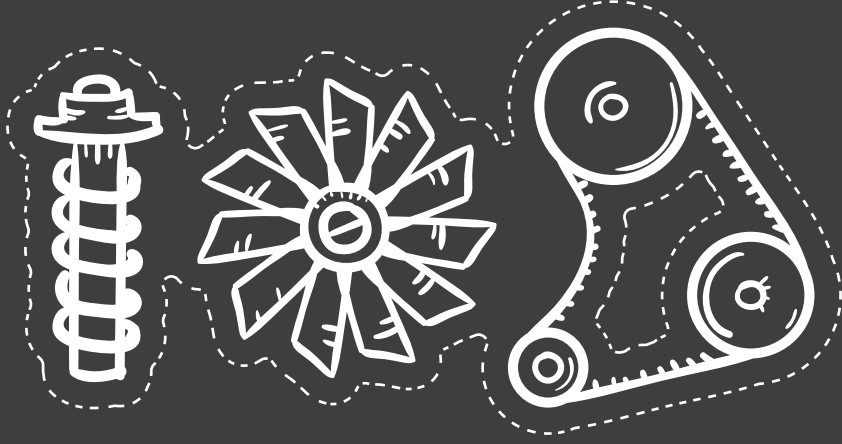
çıkan beş ilden biri. Otomotiv yan sanayiinde gelişmekte olan, ana sanayiinde de yerli araç üretimi konusunda iddialı olan iller arasında yer alan Konya'nın, makine sektöründe önemli üreticiler arasında yer alması ve traktör üretimindeki birikimi, otomotiv yan sanayiinin gelişimi açısından avantaj. Ayrıca yerli araç üretimine uygun arazi sağlama, proje halindeki Konya - Mersin demiryolu hattı ve lojistik olanakların gelişmesi gibi faktörlerle sektörde potansiyeli yüksek bir şehir. İldeki sanayiciler ve sektörel kuruluş temsilcileri de bu doğrultuda hazırlıklı.

Tablo 1: Konya’da Otomotiv Yan Sanayi Sektöründe Üretim Grupları

Ürün Adı	GTİP No.	Ürün Tanımı
Motor Parçaları	8409	- Hava taşıtları için kıvılcımla ateşlemeli, içten yanmalı ileri - geri veya dönel hareketli pistonlu motorların parçaları, sivil uçaklarda kullanım için olanlar. - Sadece veya esas itibarıyla kıvılcım ateşlemeli, içten yanmalı pistonlu motorlar kullanılmaya uygun parçalar (hava taşıtı motorlarının parçaları hariç). - Sıkıştırma ile ateşlemeli, içten yanmalı pistonlu motorlar (dizel ve yarı dizel) için silindir blokları ve karterleri, pistonlar, piston kolları ve segmanları, enjektör, enjektör kütüğü ve enjektör memesi, silindir kafaları ve silindir gömlekleri ile diğer aksam ve parçaları
Fren ve Debriyaj Aksamları	870830	Frenler, servo frenler ve bunların parçaları (monte edilmemiş balata veya fren pedleri hariç).
Şanzıman ve diferansiyel aksamları	870850	Hareket ettirici akslar, hareketsiz akslar ve bunların parçaları.
Kaporta	870810	Tamponlar ve parçaları (plastik tamponlar dahil).
Hidrolik Sistemler	870894	Direksiyon simidi, direksiyon mili, direksiyon kutuları ve parçaları
Şase Ekipmanları	8706	Motorlu şasiler, traktörler, otomobiller ve temel olarak insan ve yük taşımacılığı için tasarlanmış diğer motorlu kara taşıtları ile yarış arabaları da dahil özel amaçlı taşıtlar için olanlar

Miller	8483	- Kranklar ve krank milleri (şaftları) - Kardan milleri (şaftları) - Diğer miller (şaftlar) - Yatak kovanları, bilyeli veya makaralı rulmanlı olanlar - Yatak kovanları (bilyeli veya makaralı rulmanlı olanlar hariç); kaymalı mil (şaft) yatakları - Dişliler ve dişli takımları (sabit ekipmanlar için), düz dişli ve helisel olanlar, konik dişli, konik/düz dişli olanlar - Diğer dişliler ve dişli takımları - Bilyalı veya makaralı vidalar - Dişli kutuları ve diğer hız değiştiriciler, makineler ve kara/deniz taşıtları için olanlar (dişli ve dişli takımları ile motorlu kara taşıtlarının vites kutuları hariç) - Diğer aktarma elemanları (dişli ve dişli takımları, bilyeli veya makaralı vidalar, vites kutuları ve diğer hız değiştiriciler hariç) - Volanlar ve kasnaklar (kasnak blokları dahil) - Debriyajlar ve mil (şaft) kaplinler, universal mafsallar dahil - Yatak kovanlarının parçaları - Aktarma millerinin, kam millerinin, krank millerinin, krankların, kaymalı mil (şaft) yataklarının, dişli takımlarının, dişlilerin, bilyeli/makaralı vidaların, dişli kutularının, tork değiştiricilerinin, volanların, kavramaların, mil (şaft) kaplinlerinin ve universal mafsalların parçaları
--------	------	--

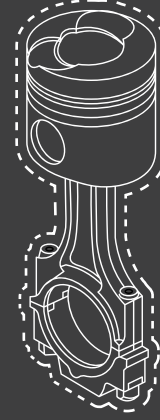
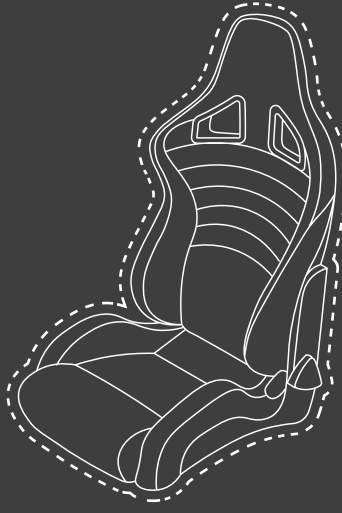
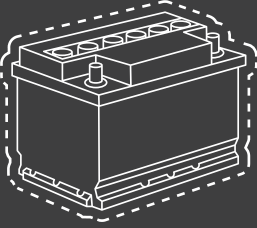
TÜİK istatistiklerine göre Konya, Türkiye'deki toplam otomotiv sanayi işletme adedinden % 13, otomotiv sanayi istihdamından % 5 oranında pay alıyor. Aşağıda ki tabloda yer alan bölgeler Türkiye otomotiv sanayi işletme adedinin % 66'sını ve istihdamının % 86'sını temsil ediyor.

Tablo 2: Konya Otomotiv Sanayi Konumlandırması (2013)
Kaynak: TÜİK

	Yerel Birim Sayısı	Payı (%)	İstihdam	Payı (%)	Birim Başına İstihdam
Türkiye (TR)	4.340	100,0	170.623	100,0	39
İstanbul (TR-10)	783	18,0	20.126	11,8	26
İzmir (TR-31)	371	8,5	15.762	9,2	42
Bursa-Eskişehir-Bilecik (TR-41)	692	15,9	55.831	32,7	81
Kocaeli-Sakarya-Bolu-Düzce-Yalova (TR-42)	378	8,7	40.951	24,0	108
Konya-Karaman (TR-52)	565	13,0	8.615	5,0	15
Manisa-Afyon-Uşak-Kütahya (TR-33)	95	2,2	4.777	2,8	50

TÜİK sınıflamasında "Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı"

ALT SEKTÖR BAZINDA ÜRETİM GRUPLARI

Konya'da Motor Parçaları

Konya'da otomotiv dışı sektörler, özellikle makine sektörüne yönelik de üretim yapıldığı için motor parçalarında otomotiv yan sanayiindeki genel durumdan daha iyi bir görünüm mevcut.

Türkiye ortalamasına göre daha küçük ölçekli firmalardan oluşmakla birlikte kayıtlı üreticilerin % 41'i Konya'da bulunuyor. Konya'nın motor parçaları istihdamındaki payı % 8,8, üretim kapasitesindeki payı ise % 23'e yakın.

Tablo 3: Konya Motor Parçaları Konumlandırması Kaynak: TOBB

	Kayıtlı Üretici	İstihdam	Üretim Kapasitesi (ton)	İstihdam/Üretim Kapasitesi	Kapasite/Üretici (ton)
Konya	56	2.673	27.671	48	494
Türkiye	137	30.362	122.695	222	896
Konya/Türkiye (%)	40,9	8,8	22,6	21,5	55,2

Konya'nın 2015 yılında 282 milyon ABD dolarlık otomotiv endüstrisi ihracatının 209 milyon ABD dolarlık bölümü (% 74'ü) motor parçalarından oluşuyor. Son dönemlerde motor parçaları ihracatı % 25 civarında artarken Türkiye'nin toplam motor parçaları ihracatının yaklaşık % 14'ü Konya'dan yapılıyor.

Türkiye otomotiv yan sanayiinin rekabet gücünün görece yüksek olduğu bu ürün grubunda Konya'nın başarısı, kentteki makine sektörü altyapısı ve traktör üretimiyle paralel. Bu altyapının ürün çeşitlendirmesiyle daha iyi değerlendirilmesi mümkün. Konya'nın, motor parça ve aksesuarları ihracatı her yıl artış gösteriyor.

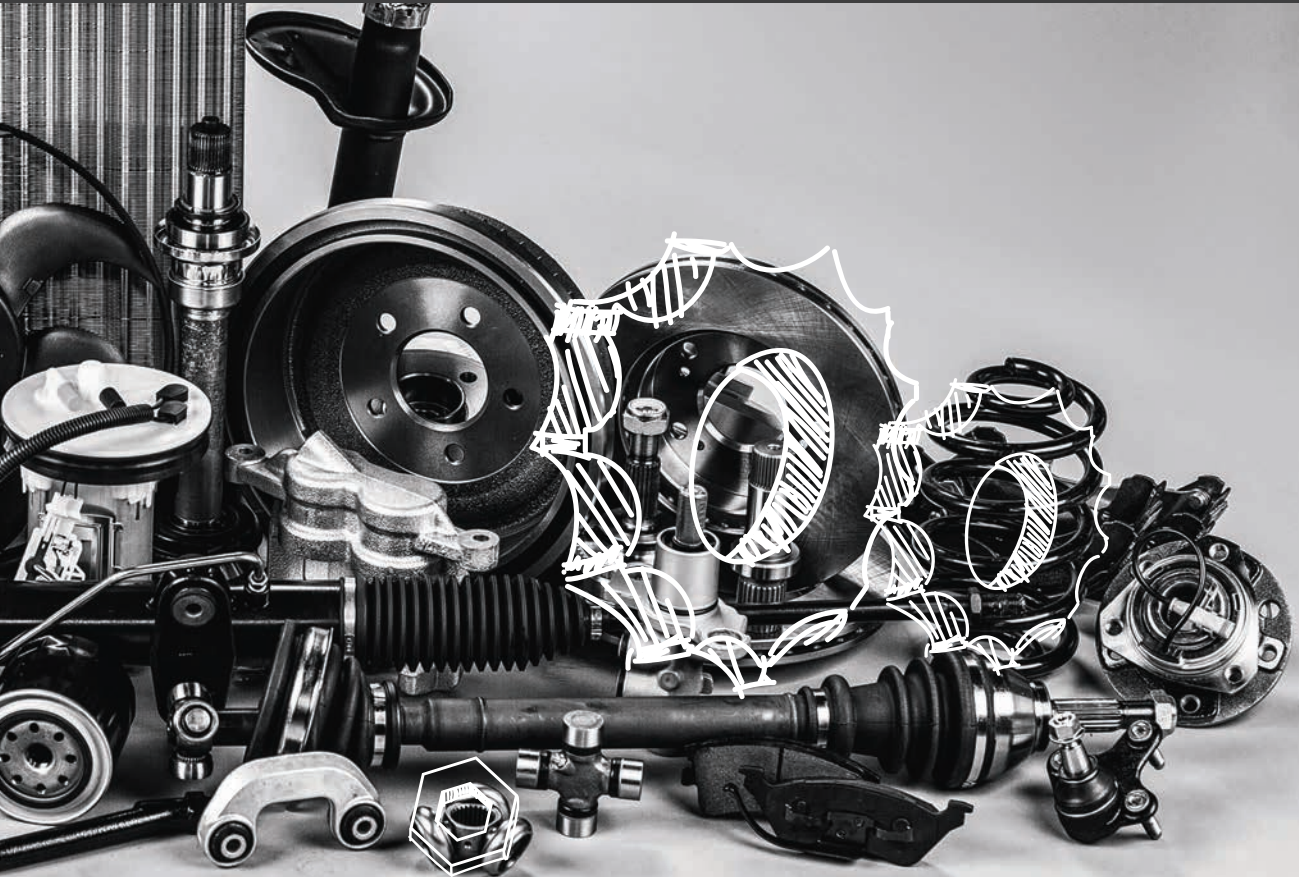
Konya'nın bu alt sektörde üretici sayısı ve istihdamdaki payından hareketle, Türkiye'nin toplam fren ve debriyaj aksamaları ihracatından % 20-25 pay alıyor olabileceği ve ihracatın 50 milyon ABD doları civarında gerçekleştiği tahmin ediliyor.

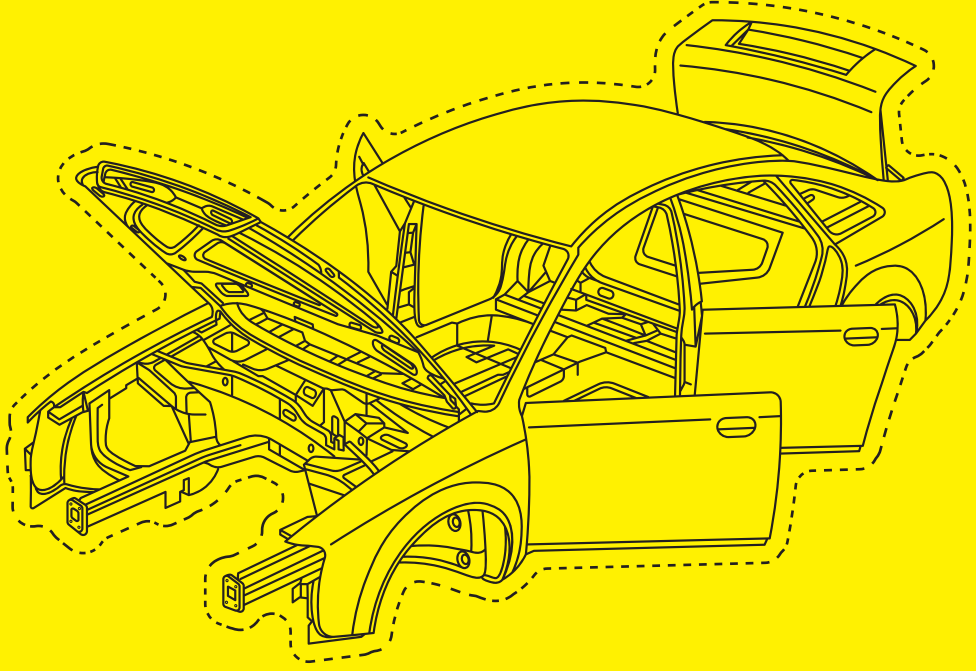
Konya'da Şanzıman ve Diferansiyel Aksamları

Türkiye ortalamasına göre daha küçük ölçekli firmalardan oluşmakla birlikte kayıtlı üreticilerin % 32'si Konya'da bulunuyor. Konya'nın şanzıman ve diferansiyel aksamaları istihdamındaki payı % 23,4, üretim kapasitesindeki payı ise % 40'a yakın.

Tablo 5: Konya Şanzıman ve Diferansiyel Aksamları Konumlandırması
Kaynak: TOBB

	Kayıtlı Üretici	İstihdam	Üretim Kapasitesi (ton)	İstihdam/ Üretim Kapasitesi	Kapasite/ Üretici (ton)
Konya	25	1.313	31.170	53	1.247
Türkiye	79	5.614	79.422	71	1.005
Konya/ Türkiye (%)	31,6	23,4	39.2%	73,9	124,0

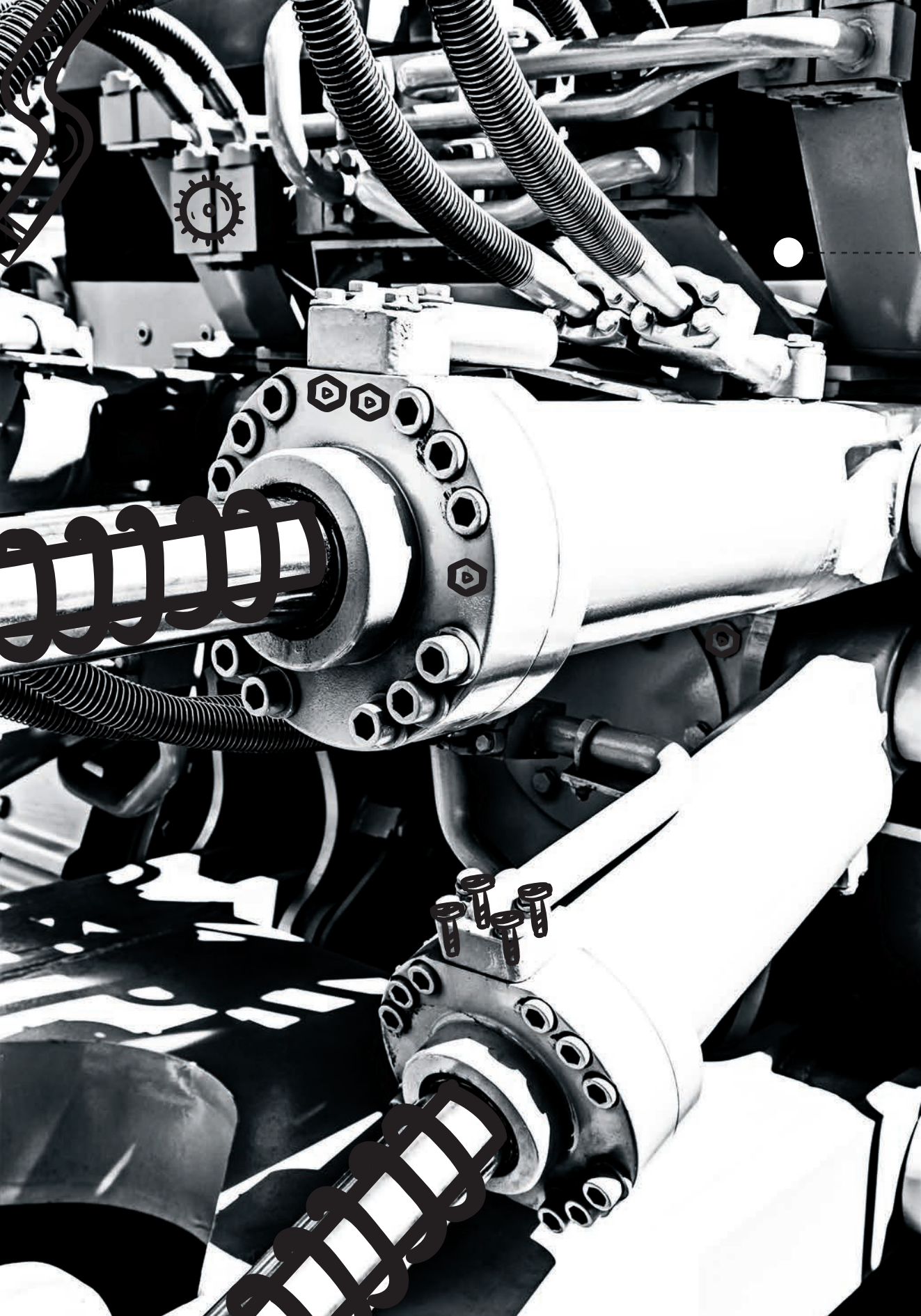
Konya'da Kaporta

Türkiye'de kayıtlı kaporta üreticilerinin % 7,4'ü Konya'da bulunuyor. Konya'nın kaporta istihdamındaki payı ise % 5,8.

Tablo 6: Konya Kaporta Konumlandırması Kaynak: TOBB

	Kayıtlı Üretici	İstihdam	İstihdam/Üretim Kapasitesi	Kapasite/Üretici (ton)
Konya	2	226	113	56,5
Türkiye	27	3.874	143	614
Konya/ Türkiye (%)	7,4	5,8	78,8	10,64

Konya'da Hidrolik Sistemler

Türkiye ortalamasına göre daha küçük ölçekli firmalardan oluşmakla birlikte kayıtlı üreticilerin % 10'u Konya'da bulunuyor. Konya'nın hidrolik sistemler istihdamındaki payı % 5, üretim kapasitesindeki payı ise % 3.

Tablo 7: Konya Hidrolik Sistemler Konumlandırması Kaynak: TOBB

	Kayıtlı Üretici	İstihdam	Üretim Kapasitesi (ton)	İstihdam/ Üretim Kapasitesi	Kapasite/ Üretici (ton)
Konya	4	372	745	93	186
Türkiye	39	7.389	24.495	189	628
Konya/ Türkiye (%)	10,3	5,0	3,0	49,1	29,7

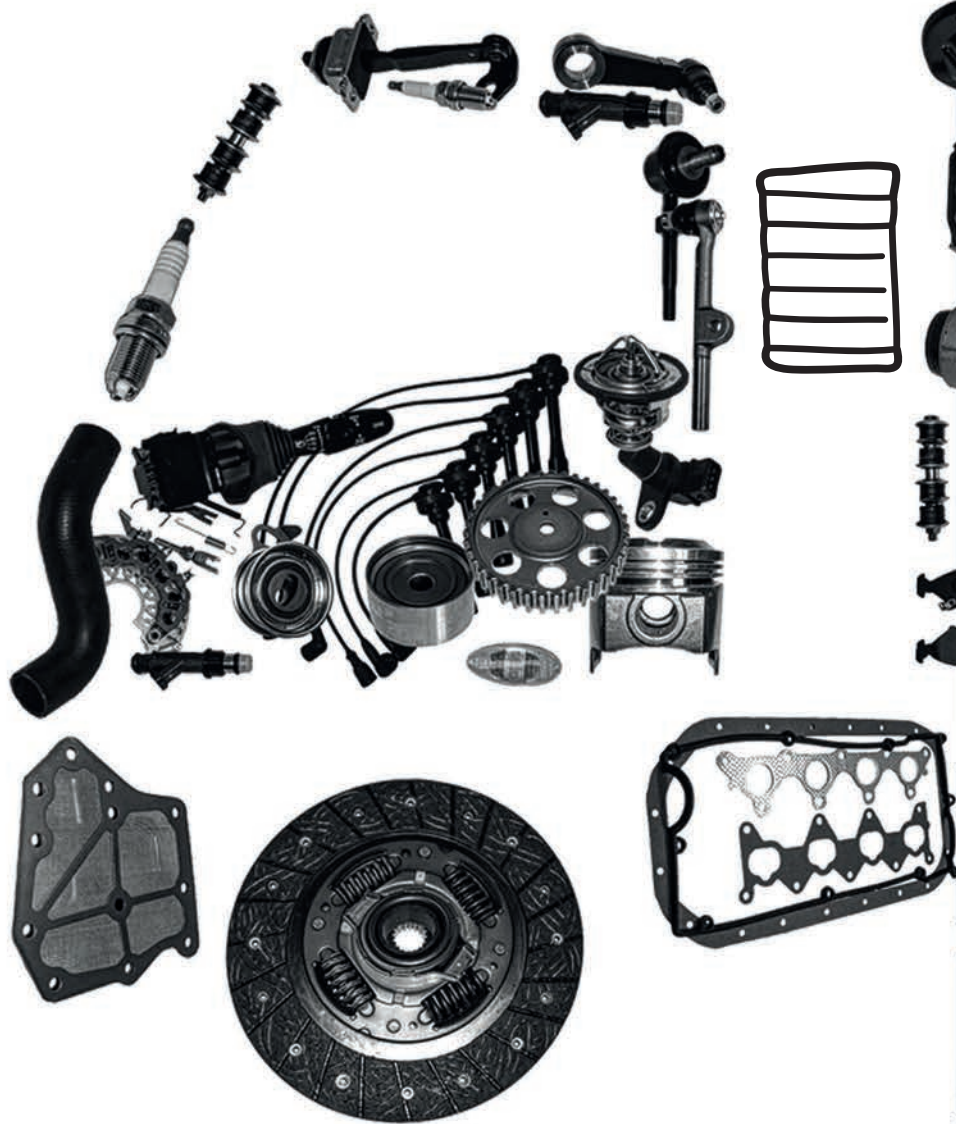
Konya'da Miller

Türkiye ortalamasına göre daha küçük ölçekli firmalardan oluşmakla birlikte kayıtlı üreticilerin % 24'ü Konya'da bulunuyor. Alt sektör kapasitesine bakıldığında Konya'nın Türkiye içindeki payı % 13'ün üzerinde. Konya'nın mil istihdamındaki payı ise % 15.

Tablo 8: Konya Mil Ürünleri Konumlandırması Kaynak: TOBB

	Kayıtlı Üretici	İstihdam	Üretim Kapasitesi (ton)	İstihdam/ Üretim Kapasitesi	Kapasite/ Üretici (ton)
Konya	113	4.141	48.921	43	432,93
Türkiye	464	27.041	370.311	67	750,01
Konya/ Türkiye (%)	24	15	13	64	57

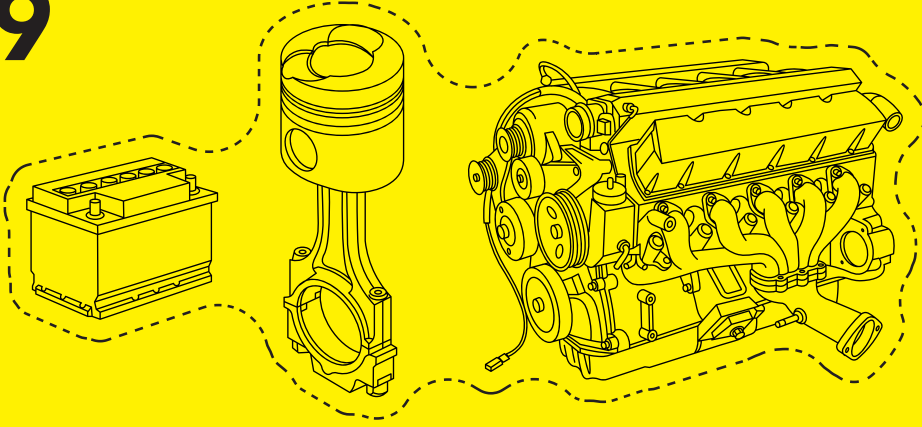
Konya otomotiv endüstrisi ihracatının % 13'ü millerden oluşuyor ve son dönemlerde mil ürünleri ihracatı % 46 civarında artış gösterdi. İlin Türkiye'nin toplam mil ihracatı içindeki payı ise % 8 civarında.

Tablo 9: Alt Ürünler Bazında Mil Üreten İşletmeler Kaynak: TOBB

		Kayıtlı Üretici	İstihdam	Kapasite (ton)	İstihdam/ Üretici
Krank ve krank mili	Konya	10	95	342	10
	Türkiye	12	408	17.843	34
Eklemlı miller	Konya	8	207	1.310	26
	Türkiye	18	1096	27.189	61
Kam miller	Konya	5	227	493	45
	Türkiye	62	1766	27.081	28
Yatak kovanları	Konya	5	117	2.436	23
	Türkiye	16	999	10.116	62
Rulmansız yatak kovanları	Konya	7	304	2.889	43
	Türkiye	38	2272	12.016	60
Dişliler, dişli sistemleri	Konya	11	131	6.947	12
	Türkiye	54	3266	61.407	60
Konik ve diğer dişliler	Konya	3	53		18
	Türkiye	16	247	5.343	15
Vida dişliler	Konya	1	7		7
	Türkiye	10	112	5.079	11
Diğer dişliler	Konya	15	227	12.220	15
	Türkiye	50	2564	38.991	51
Dişli kutu	Konya	20	1147	16.880	57
	Türkiye	64	6352	86.275	99
Aktarma elemanları	Konya	1	150		150
	Türkiye	9	439	11.886	49
Volon	Konya	13	763	2.975	59
	Türkiye	38	2670	12.114	70
Kasnaklar	Konya	7	275	1.694	39
	Türkiye	27	821	6.050	30
Kaplin volon aksam parça	Konya	7	438	735	63
	Türkiye	50	4.029	48.921	81
TOPLAM	Konya	113	4.141	48.921	37
	Türkiye	464	27.041	370.311	58

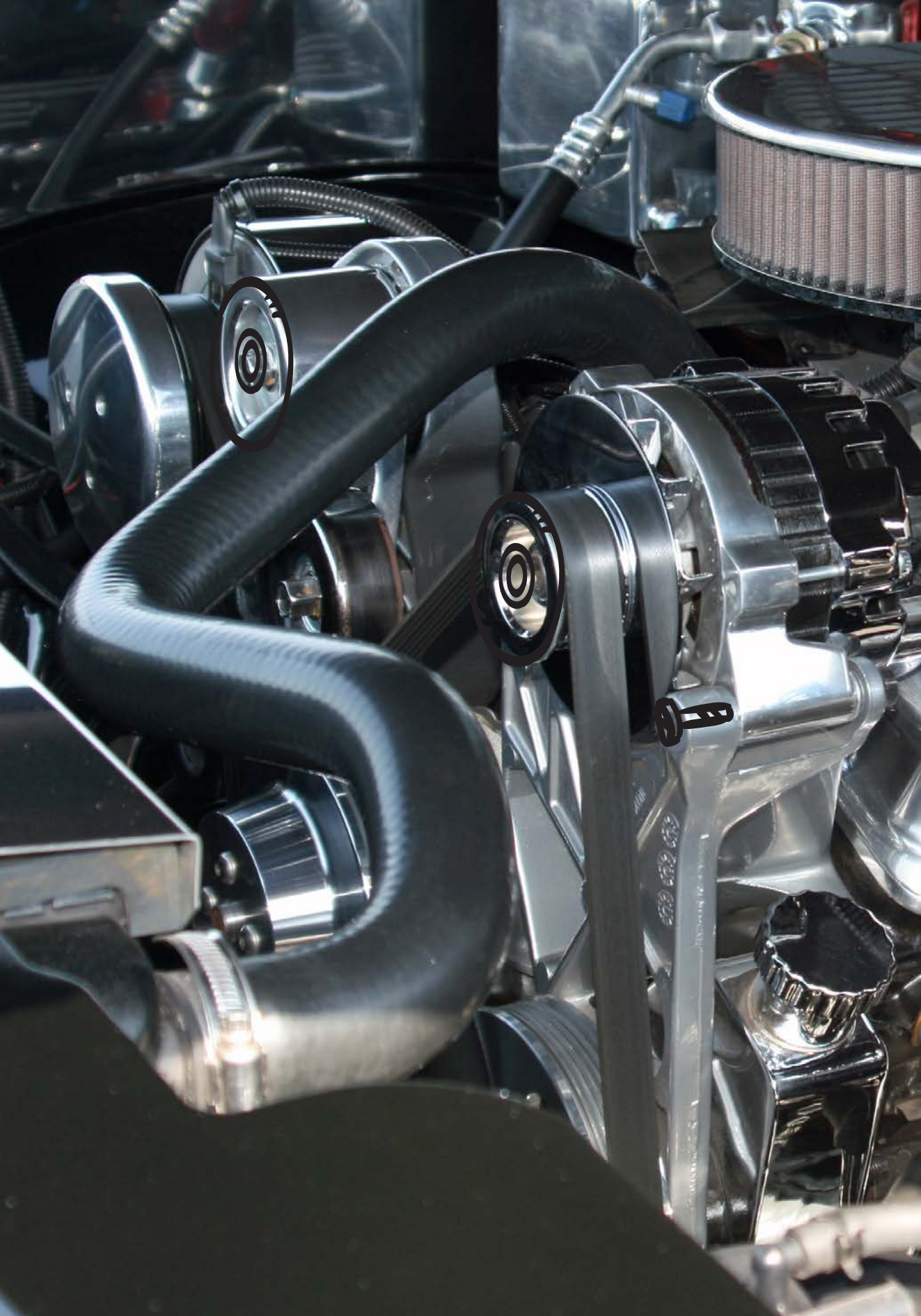
KONYA OTOMOTİV YAN SANAYİ SEKTÖRÜNDE DİŞ TİCARET

Konya, 1,3 milyar ABD doları ihracat ile 2015 yılında Türkiye ihracatından % 1 civarında pay aldı. Konya ihracatında otomotiv endüstrisi % 21 payla makinenin ardından ikinci sırada. Konya'nın toplam otomotiv ihracatı içindeki payı ise % 1,3. TİM tarafından yayınlanan ilk 1.000 ihracatçı firma içinde Konya'dan üç firma yer alırken, bu firmaların biri otomotiv yan sanayiinde faaliyet gösteriyor.

Konya'da ayrıca; 56 adet motor parçaları üreticisi, 42 adet fren ve debriyaj sistemleri üreticisi, 25 adet şanzıman ve aksamaları üreticisi, 2 adet kaporta üreticisi, 4 adet hidrolik sistemler üreticisi ve 111 adet mil üreticisi olmak üzere 240 tane otomotiv yan sanayi firması bulunuyor. Bunların bir bölümü servis ve onarım hizmetlerine dönük faaliyet gösteren ya da küçük ölçekli imalat yapan firmalardan oluşuyor.

Tablo 10: Konya'dan Otomotiv Yan Sanayi Ürünleri İhracatı Yapılan Ülkeler
Kaynak: TÜİK

Ülke
Almanya
İngiltere
Polonya
Belçika
Irak
Suudi Arabistan
İran
Meksika
ABD
Tanzanya
İtalya
Cezayir
Bulgaristan
Mısır
İsrail
Rusya Federasyonu
Ürdün
Katar
İspanya
Güney Afrika Cumhuriyeti

OTOMOTİV YAN SANAYİ SEKTÖRÜNDE YATIRIM TEŞVİK UYGULAMALARI

Ülkemizde uygulanan yatırım teşvik sistemleri şöyle;

• **Genel Teşvik Uygulamaları:** Teşvik edilmeyecek veya teşviki için aranan şartları sağlayamayan yatırım konuları hariç olmak üzere, asgari sabit yatırım tutarı ve kapasiteler üzerindeki yatırımlar bölge ayrımı yapılmaksızın Genel Teşvik Uygulamaları kapsamında destekleniyor.

• **Bölgesel Teşvik Uygulamaları:** Bölgesel Teşvik Uygulamalarında her ilde desteklenecek sektörler, illerin potansiyelleri ve ekonomik ölçek büyüklükleri dikkate alınarak tespit edilirken, bölgelerin gelişmişlik seviyelerine göre yardım yoğunlukları farklılaşıyor.

• **Öncelikli Yatırımların Teşviki:** Ülkemizin ihtiyaçları doğrultusunda, tespit edilen alanlarda yapılacak yatırımlar, öncelikli yatırımlar olarak belirlenirken bu yatırımlara 1. 2. 3. ve 4. Bölgelerde gerçekleştirilmiş olsalar dahi 5. Bölgede uygulanan destekler sağlanıyor.

Otomotiv sektöründe test merkezlerine ilişkin yatırımlar öncelikli yatırımlar arasında öngörülüyor. Bu yatırımlarda vergi indirimi için yatırıma katkı oranı % 40, vergi indirimi % 80, sigorta primi işveren hissesi desteği 7 yıl, faiz desteği iç kredilerde 5, dış kredilerde ise 2 puan olarak uygulanıyor.

• **Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki:** Raporda ele alınan motorlu kara taşıtları yan sanayi büyük ölçekli yatırım desteklerinden faydalanabilecek sektörler arasında öngörülüyor ve asgari sabit yatırım tutarı 50 milyon TL. Aynı teşvikten yararlanan ana sanayi yatırımları için asgari yatırım tutarı ise 200 milyon TL.

• **Stratejik Yatırımların Teşviki:** İthalat bağımlılığı yüksek olan ara malı veya ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar stratejik yatırımların teşviki uygulamaları kapsamında destekleniyor.

Bu kapsamda desteklenecek olan yatırımların sağlaması gereken kriterler şöyle:

• Asgari sabit yatırım tutarının 50 milyon TL olması,

• Yatırım konusu ürünle ilgili yurt içi toplam üretim kapasitesinin ithalattan az olması,

• Yatırımla sağlanan katma değer in asgari % 40 olması (rafineri ve petrokimya yatırımlarında bu şart aranmıyor),

• Üretilecek ürünle ilgili toplam ithalat değerinin son 1 yıl itibarıyla en az 50 milyon ABD doları olması.

Bu uygulamalar çerçevesinde yatırımlara sağlanan destek unsurları ise şöyle;

Tablo 11:Yatırımlara Sağlanan Destek Unsurları*

Destek Unsurları	Genel Teşvik Uygulamaları	Bölgesel Teşvik Uygulamaları	Öncelikli Yatırımların Teşviki	Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki	Stratejik Yatırımların Teşviki
KDV İstisnası	Var	Var	Var	Var	Var
Gümrük Vergisi Muafiyeti	Var	Var	Var	Var	Var
Vergi İndirimi		Var	Var	Var	Var
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği		Var	Var	Var	Var
Yatırım Yeri Tahsisi		Var	Var	Var	Var
KDV İadesi**					Var

*Konya'nın dahil olduğu 2. yatırım bölgesinde uygulanmayan faiz desteği, sigorta primi (işçi hissesi) desteği ve KDV iadesi dahil edilmedi.

**Sabit yatırım tutarı 500 milyon TL' nin üzerinde olan stratejik yatırımlar

Konya yatırım bölgeleri içinde 2.Bölgede yer alıyor. 2.Bölge için Genel Teşvik Uygulamalarında otomotiv yan sanayi sektörü için öngörülen asgari yatırım tutarı 3 milyon TL. Bölgesel Teşvik Uygulamalarında da Konya'nın içinde bulunduğu 2. Bölge için asgari sabit yatırım tutarı 3 milyon TL'den başlamak üzere her bir sektör için ayrı ayrı öngörülüyor. Büyük ölçekli yatırımlar için asgari sabit yatırım tutarı 50 milyon TL'den başlamak üzere sektörüne göre farklılık arz ediyor. Stratejik yatırımlar için uygulanan asgari sabit yatırım tutarı ise 50 milyon TL.

Konya için uygulanan yatırım destek uygulamalarının içerikleriye şöyle;

KDV İstisnası: Teşvik belgesi kapsamında yurt içinden ve yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için katma değer vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.

Gümrük Vergisi Muafiyeti: Teşvik belgesi kapsamında yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için gümrük vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.

Vergi İndirimi: Gelir veya kurumlar vergisinin, yatırım için öngörülen katkı tutarına ulaşıncaya kadar indirimli olarak uygulanmasıdır.

Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği: Teşvik belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının Bakanlıkça karşılanmasıdır.

Yatırım Yeri Tahsisi: Teşvik belgesi düzenlenmiş yatırımlar için Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yatırım yeri tahsis edilmesidir.

KDV İadesi: Sabit yatırım tutarı 500 milyon Türk Lirasının üzerindeki stratejik yatırımlar kapsamında gerçekleştirilen bina-inşaat harcamaları için tahsil edilen KDV'nin iade edilmesidir.

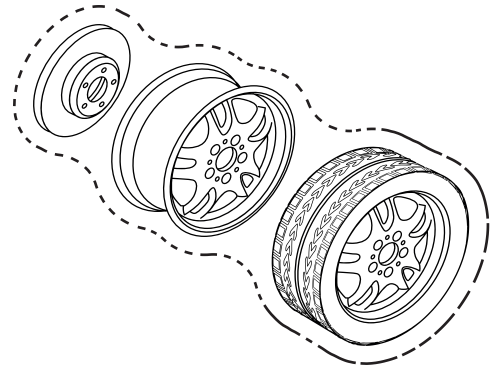
Tablo 12: Konya Yatırım Destek Sistemi (II. BÖLGE)

	Yatırım Başlama Tarihi			
	12.12.2015 Öncesi		1.01.2016 Sonrası	
	OSB İçi	OSB Dışı	OSB İçi	OSB Dışı
Yatırıma Katkı Oranı (%)	25	20	20	15
Vergi İndirimi Oranı (%)	60	55	50	40
Sigorta Primi İşveren Hissesi (yıl)	5	3	3	-
Yatırım Yeri Tahsisi	Bölgesel teşviklerden yararlanacak tüm yatırımlar			
KDV İstisnası	Tüm sektörlerde teşvik belgeli yatırımlar			
Gümrük Muafiyeti	Tüm sektörlerde teşvik belgeli yatırımlar			
Bölgesel Asgari Yatırım	Motorlu Kara Taşıtları 50 milyon TL, Otomotiv Yan Sanayi 3 milyon TL			

Tablodan görülebileceği gibi hem kara taşıtları hem de otomotiv yan sanayi sektörü Konya’da yatırım teşvik sisteminden yararlanabiliyor ayrıca otomotiv yan sanayiinde bölgesel teşviklerden yararlanmak için asgari yatırım tutarı 3.000.000 TL.

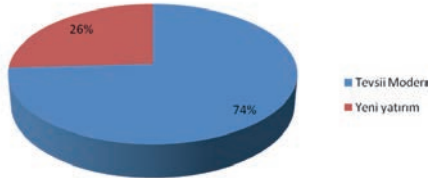
**Konya'nın
fren ve
debriyaj
aksamları
istidamın
daki payı
% 28,7,
Üretim
payı ise
% 40'a
yakın.**

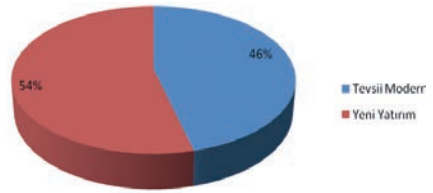
2014 yılında sağlanan teşvik belgelerinde 107 milyon TL'nin üzerinde sabit yatırım ve 515 kişi ilave istihdam öngörölürken, 2015 yılında sağlanan teşvik belgeleri 39 milyon TL sabit yatırımı ve 11 kişi ilave istihdamı kapsıyor.

İthal makine tutarı teşvik belgesi sağlanan yatırımlarda ise 2014 yılında 24 milyon ABD doları, 2015 yılında 10 milyon ABD doları öngörölüyor.

2014 yılında geręekleřtirilen yatırım tutarının 2015 yılına göre daha yüksek olmasına karşın yeni yatırımların payı % 26 ve 2014 yılında sağlanan teşvik belgelerinin dağılımı řu şekilde;

2015 yılında tevsii, modernizasyon yatırımları ile komple yeni yatırımlara sağlanan belgelerin dağılımı ise şöyle;

Grafikten görölebileceği gibi 2015 yılında sağlanan teşvik belgelerinde yeni yatırımların payı % 54, tevsii ve modernizasyon yatırımlarının payı ise % 46.

Tablo 13: 2015 Yılı Konya Otomotiv Yan Sanayi Sektörü Teşvikler ve Yatırım Konuları

Tevsii ve Modernizasyon Yatırımları	Sabit Yatırım Tutarı (TL)	Yatırım Konusu
	5.596.070	Alüminyum döküm parça
	1.482.334	Parça ve aksesuar
	3.392.700	Dingil ve makas tablası
	3.363.400	Hidr. Pnömatik rekor, kalpin, valf bobini fren rekorları
	4.472.270	Torya sıcak dövme, konteyner kilit
Toplam tevsii ve Modernizasyon Yatırımları	18.306.774	
Yeni Yatırımlar	21.450.580	Kampana

Yukarıdaki tabloda 2015 yılında gerçekleştirilen tevsii ve modernizasyon yatırımları ve yeni yatırımlar yatırım konularına göre verilmiştir. Tevsii ve modernizasyon yatırımları içinde alüminyum ve döküm parçalar %30,torya sıcak dövme ve konteyner kilitler %24 ile en yüksek payları almışlardır.

SEKTÖREL AVANTAJLAR

Alt ürünler dağılımına bakıldığında Konya'da en fazla işletmenin, dışı kutular ve diğer dışliler grubunda yoğunlaştığı görülüyor. Volanlar, kaplin ve aksamaları ise en fazla istihdam sağlanan alanlardan sadece bir kaçı. Konya'nın otomotiv yan sanayiinin gelişimi konusundaki en önemli avantajları ise şu şekilde sıralanıyor;

-Konya gelişmiş sanayi altyapısı, modern Organize Sanayi Bölgeleri ve geniş arazileri ile ülkemizin cazibe merkezlerinden biri. Bu bağlamda yapılacak olan büyük ölçekli ana sanayi ve yan sanayi yatırımlarında, yeterli büyüklükte yatırım ve yatırım sonrası genişleme alanlarına sahip olan Konya, mevcut otomotiv yan sanayi altyapısı ile bugün dünyanın birçok farklı ülkesine ihracat yapabilme potansiyeline ve bir otomobil için gerekli olan parçaların büyük çoğunluğunu üretebilme kapasitesine sahip. Ayrıca sahip olduğu 25.000'den fazla KOBİ ve esnek üretim kabiliyetine sahip özel sanayi bölgeleri ile bölgede oluşabilecek ana sanayi yatırımlarına katkı sağlayacak altyapısı mevcut. Oluşturulan otomotiv yan sanayi, döküm ve tarım makineleri kümeleri ile sektörlerin alt yapısı güçlendirilerek rekabetçilik düzeyi de artırılıyor.

-Gerek yabancı yatırımcıları, gerekse 2013 yılında yapımı tamamlanan Yüksek Hızlı Tren (YHT) sayesinde beyaz yakalı çalışanları ve profesyonel yöneticileri şehre çekerek, ulusal ve uluslararası rekabette daha avantajlı konuma gelen Konya, metal sanayi için en uygun iklim şartlarına da sahip.

-Ülkemizde yenilenebilir enerji kaynakları potansiyeli yüksek merkezlerden biri olan Konya'nın aynı zamanda fosil yakıt kaynakları açısından da önemli havzaları barındırması ve yer altı kaynaklarının (alüminyum, magnezit, linyit, kömür, kil, çimento ham maddeleri, kurşun, çinko, barit, jeotermal kaynaklar) çeşitliliği sahip olduğu diğer bir avantaj.

İşletmelerinde kalite yönetim sistemlerini de başarıyla uygulayan Konya, ihracatını sürekli arttıran (172 ülkeye ihracat yapan, ihracatta çeşitliliği sağlayan bir il), dış ticaret fazlası veren ve ihracat odaklı iş ortamına sahip bir şehir. (2001 yılında, Konya'da 462 ihracatçı, 107 milyon dolar ihracat gerçekleştirdi. 2007 yılında ihracatçı firma sayısı 852 olurken, ihracat rakamı 700 milyon dolara ulaştı. 2014 yılı itibarıyla ise ihracatçı firma sayısı 1.543'e ve ihracat rakamı 1.490 milyar dolara ulaştı.)

Ekonomik ve kültürel potansiyeli olan, yüksek katma değerli sektörlerle odaklanan, geleceğin marka kentlerinden biri olan Konya 2020 yılında gerek karayolu ağları gerekse demiryolu ağları ile ülkemizin en önemli lojistik merkezlerinden biri haline gelecek. (Avrupa'da kurulan mevcut ana sanayi yatırımları incelendiğinde limanlara olan uzaklığın bir dezavantaj olmadığı gözlemlendi. Bu süreçte ön plana çıkan temel husus ise bölgenin lojistik ağının iyi bir şekilde planlanması. Ayrıca fabrika yeri seçimi sürecinde özellikle hedef pazara uzaklık ön planda.)

YATIRIM İÇİN KONYA ÇÜNKÜ

...

Konya, taşıt araçları OEM (Orijinal Ürün Üreticisi) firmalara yönelik üretimini ve ihracat potansiyelini artırmak için sektörde sürükleyici rol üstlenebilecek sistem tedarikçisi ya da ana parça üreticisi konumunda olan, yerli ya da yabancı yatırımcılara açık bir şehir. Büyüyen otomotiv iç pazarı buna imkan vererek uluslararası OEM firmalarının ilgisini ve yatırımcıları Konya'ya çekiyor.

Türkiye otomotiv sektörünün teknoloji düzeyini arttırması, iç pazara yönelik üretim kapasitesini geliştirmesi ve elektrikli araç, otonom sürüş sistemleri gibi dönüşümleri yakalaması durumunda Bursa-Kocaeli hattındaki sıkışmaya alternatif yer ihtiyacı doğacağı, Konya'nın da bu anlamda uygun seçeneklerden biri olarak öne çıkacağı düşünülüyor.

Kamunun yerli araç için işaret ettiği illerden biri olması, küresel pazarlara entegrasyon seviyesinin iyi olması, birçok farklı ülkeye giderek artan bir düzeyde ihracat gerçekleştirmesi ve iç pazar açısından avantajlı konumu Konya'nın sahip olduğu avantajlardan sadece birkaçı.

Konya'nın; otomotiv yan sanayi üretiminin gelişimine yardımcı olacak makine sanayi altyapısı, ele alınan ve doğrudan otomotiv sektörü parçalarını kapsayan ürün grupları dışında hem makine sektörüne hem de otomotiv sektörüne üretim yapan, makine ya da fabrikasyon metal ürünleri altında sınıflanan ürün gruplarında da ölçülebilen daha kuvvetli olduğunu söylemek mümkün.

Tüm bu avantajlar, özellikle ticari araçlardan başlayarak yaygınlaşması öngörülen otonom sürüş sistemlerinden kaynaklanacak fırsatlar ve dünyada elektrikli araç kullanımına geçişle birlikte, Türkiye'nin geleneksel araç ve parçalarda payını artırma, yeni ürünlerden de pay alma potansiyelinin bulunması ile uygun otomotiv altyapısının yeni yatırımları çekme gücü Konya'da yapılacak yatırımları fırsata dönüştürebilir.

KONYA'YA ULAŞIM

Coğrafi konumu nedeniyle tarih boyunca önemli bir ticaret ve konaklama merkezi olan Konya; il merkezinden kuzey, kuzeybatı, kuzeydoğu, batı, doğu ve güney yönünde uzanan yollarla diğer illere bağlanmaktadır.

Konya-Afyonkarahisar, Eskişehir-Bursa-İstanbul, Konya-Ankara karayolları Ankara ve kuzeybatıda bulunan illerle; Konya-Aksaray yolu Nevşehir ili ve kuzeydoğu illeriyle; batıya uzanan Konya-Beyşehir yolu Isparta-Denizli-Aydın üzerinden İzmir iliyle bağlantı sağlarken, güneydeki Konya-Karaman yolu ilin Mersin ve Adana'ya ulaşımını sağlar.

Ayrıca Ereğli üzerinden Ankara-Adana karayoluna bağlanan yol ile de hem Adana ve güneydoğu illerine hem de Kayseri üzerinden Karadeniz illerine ulaşım sağlanır. Konya-Seydişehir yolu ise Konya ve İç Anadolu Bölgesini en kısa mesafeden güney kıyılarına ulaştırmaktadır.

Türkiye genelinde 12.000 km olan demiryolu ağının %6.6'sına sahip olan Konya'nın sınırları içinden geçen demiryolu uzunluğu yaklaşık 800 km'dir.

Konya'dan demiryolu ulaşımı Yüksek Hızlı Tren (Konya-Ankara/Konya-Eskişehir/Konya-İstanbul), Toros Ekspresi (İstanbul-Konya-Gaziantep), İç Anadolu Mavi Treni (Ereğli-Konya-İstanbul) ve Meram Ekspresi (İstanbul-Konya) hatları ile sağlanmaktadır. Yüksek hızlı tren ile Ankara ve Eskişehir'e 1,5 saatte, İstanbul'a ise 4 saatte gidilmektedir.

Bir adet askeri-sivil havaalanına sahip olan Konya'da havayolu ulaşımı da gün geçtikçe önemini arttırmaktadır. Uluslararası trafiğe hudutkapısı olarak açık olan havaalanı şehir merkezine 20 km uzaklıktadır. Her gün düzenli olarak İstanbul ve İzmir'e uçuşlar gerçekleştirilirken, yaz aylarında da Avrupa'nın çeşitli noktalarına direkt uçuşlar yapılmaktadır.

